

Mësime nga Muaji i Ramazanit

Shejkh Abdul-Muhsin el-'Abbad

**Ligjëratë e mbajtur në Shkollën e Mesme et-Tajjibeh
më 16 Sheual të vitit 1390 Hixhrij**

Mësime nga Muaji i Ramazanit

🌸 Kjo botë është vend i sprovimit dhe testimit

Allahu i krijoi robërit e Tij që ta adhurojnë Atë të vetëm dhe pa i shoqëruar askënd në adhurim. Dhe Ai ka thënë në Librin e Tij të Lavdishëm:

﴿ وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴾

“Dhe nuk i krijova xhinët dhe njerëzit përveç se që të më adhurojnë Mua.”¹

Ai dërgoi të Dërguarit e Tij fisnikë që t’u përshkruajnë atyre mënyrën e adhurimit; dhe Ai ka thënë:

﴿ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنِ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ ﴾

*“Çdo populli ne i çuam të dërguar (që u thoshte):
“Adhuroni Allahun dhe qëndroni larg tagutëve (gjithçka*

¹ Edh-Dharijjat, 56.

që adhurohet në vend të Allahut dhe kushdo që thërret në devijim).”²

Dhe Ai e bëri jetën e kësaj bote vend të sprovimit dhe testimit, se kush prej tyre do të jetë më vepërmiri:

الَّذِي خَلَقَ الْمَوْتَ وَالْحَيَاةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

“Ai i ka krijuar jetën dhe vdekjen, për t’ju vënë në provë se kush prej jush do të veprojë më mirë.”³

Pastaj Ai tha:

وَهُوَ الْعَزِيزُ الْغَفُورُ

“Ai është i Plotfuqishmi dhe Falësi i Madh.”⁴

- duke bërë të qartë se mes atyre personave të vënë në provë ka të atillë që kanë punuar vepra të mira dhe do të shpërblehen për atë që kanë punuar, siç e përmban emri i Allahut “el-Gafuur” (Falësi i Madh); dhe nga ata ka të atillë që kanë punuar vepra të këqija dhe do të meritojnë dënim për atë që kanë vepruar, siç e përmban emri i Allahut “el-Aziz” (i Plotfuqishmi), sikurse ka thënë i Lartësuar:

﴿ نَبِيٌّ عَبْدِي أَيُّنَا الْغَفُورُ الرَّحِيمُ ﴾ وَأَنَّ عَذَابِي هُوَ الْعَذَابُ الْأَلِيمُ ﴿﴾

² En-Nahl, 36.

³ El-Mulk, 2.

⁴ El-Mulk, 2.

“Lajmëroji robërit e Mi (o Muhamed) se, vërtet, Unë jam Falësi i madh, Mëshirëploti, dhe se dënimi Im është vërtet dënimi i dhembshëm!”⁵

Një stinë e Ahiretit

Sikurse Allahu i ka ngritur disa njerëz mbi disa tjerë, ua ka rritur vlerën disa vendeve mbi disa të tjera, po ashtu ua ka rritur vlerën disa periudhave kohore mbi disa tjera, prej të cilave është ngritja e vlerës së muajit të bekuar të Ramazanit, dallimi i tij nga muajt e tjerë, si dhe zgjedhja e tij që të jetë koha kur agjërimi bëhet detyrë për njerëzit.

وَرَبُّكَ سَخِطُ مَا يَشَاءُ وَيَخْتَارُ^٥

“Dhe Zoti yt krijon ç’ të dojë dhe zgjedh lirisht...”⁶

Me të vërtet Allahu e ka ngritur këtë muaj dhe e ka bërë atë një stinë prej stinëve të ahiretit dhe në të garojnë robërit e Tij për të arritur fitore dhe afrim tek Allahu. Në këtë muaj ata i afrohen Zotit të tyre me agjërim gjatë ditës, me namaz gjatë natës dhe me lexim të Librit të Tij Madhështor të cilit nuk i afrohet e kota as nga para e as nga mbrapa, ngaqë ai është zbritje nga i Më i Urti, Ai të Cilit i takon çdo lavdi. Dhe ata i afrohen Allahut me këto dhe me forma të tjera të bindjes ndaj Allahut, duke bërë kujdes e duke qëndruar larg gjynaheve, si dhe duke shpresuar në një tregëti fitimprurëse që nuk humbet kurrë, për të marr shpërblimet e tyre të plota, dhe se Allahu do t'ua shtojë mirësitë e Tij. Vërtet, Ai është Falës i Madh (*Gafuur*) dhe shumë Mirënjohës (*Shekuur*).

⁵ El-Hixhr, 49-50.

⁶ El-Kassas, 68.

☀ Shtimi i mirësisë

Kur Allahu ua bëri obligim robërve të tij agjërimin e muajit të Ramazanit, i Dërguari i Allahut (*sal-lAllahu alejhi ue selem*) i inkurajonte ata që ta pasojnë Ramazanin me agjërimin e gjashtë ditëve të Sheualit, me qëllim që t'ua shtojë shpërblimin dhe të jenë sikur të kenë agjëruar tërë vitin. Ebu Ejub el-Ensarij (*radij-Allahu anhu*) transmeton nga i Dërguari i Allahut (*sal-lAllahu alejhi ue selem*) se ka thënë:

"من صام رمضان ثم أتبعه ستا من الشوال كان كصيام الدهر."

"Ai që e agjëron Ramazanin dhe pastaj e pason duke agjëruar gjashtë ditë të Sheualit, është sikur të ketë agjëruar tërë vitin."

Thotë Hafidh el-Mundhiri: "Transmetohet nga Muslimi, Ebu Daudi, Tirmidhiu, Nesaiu, Ibn Maxheh dhe Taberani duke shtuar, "Unë thashë, çdo ditë llogaritet sa dhjetë të tilla?" Ai tha, "Po." Tranmetuesit e tij janë transmetues të Sahihut.

Kjo është kështu për shkak se numri më i madh i ditëve në vitin hënor është treqind e gjashtëdhjetë (360). Kështu që, muajit të Ramazanit i shtohen gjashtë ditë të Sheualit dhe çdo ditë llogaritet si dhjetë ditë, meqë një vepër e mirë shpërblehet me dhjetë të tilla. Pra, Muslimani është sikur të ketë agjëruar tërë vitin. Prandaj ai (*sal-lAllahu alejhi ue selem*) tha: "Sikur të ketë agjëruar tërë vitin."

Kështu që, kjo është një mirësi e madhe nga Allahu dhe të gjitha lavditë dhe falenderimet i takojnë Atij për begatitë e Tij të pafundme të cilat as që mund të llogariten..

🌸 Nga një mirësi tek tjetra

Dhe nga mirësitë dhe bamirësia e Allahut ndaj robërve të Tij është se ai ua lehtësoi atyre shkaqet për t'u ngritur në grada dhe për t'i mbajtur ata në një lidhje të fortë dhe të përhershme me adhurimin e Zotit të tyre. Ata i afrohen Allahut me kalimin e ditëve dhe netëve të Ramazanit në të cilin Allahu i fal mëkatet dhe i lartëson gradat dhe i fshin gabimet. Ata ia frohen Zotit të tyre gjatë këtyre ditëve, derisa ditët e Ramazanit përfundojnë dhe menjëherë pas tyre vijnë muajt e Haxhit në Shtëpinë e Shenjtë të Allahut. E me të vërtetë dita e Fitër Bajramit, që është dita e parë e muajit Sheual, është po ashtu dita e parë e muajve të Haxhit, për të cilat Allahu i Lartësuar ka thënë:

الْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَاتٌ فَمَنْ فَرَضَ فِيهِنَّ الْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِي الْحَجِّ وَمَا تَفَعَّلُوا مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمَهُ اللَّهُ وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ

“Koha e haxhillëkut është në muaj të caktuar. Kush vendos të kryejë haxhillëkun, le të largohet nga marrëdhëniet (me gruan), grindjet dhe sharjet. Ndërkaq, çdo vepër të mirë që bëni, Allahu e di. Pajisuni me gjërat që ju nevojiten për rrugë dhe dijeni se pajisja më e mirë është devotshmëria. Prandaj, kini frikë prej Meje, o njerëz të mençur!”⁷

Po, nëse mbarojnë ditët e muajit të Ramazanit në të cilin ka zbritur Kur’ani, muaji i bekuar në të cilin hapen dyert e Xhenetit dhe

⁷ El-Bekareh, 197.

mbyllen dyert e Xhehenemit dhe djajtë lidhen në pranga gjatë ditëve të agjërimit, për të cilat Allahu ka thënë në hadithin kudsij:

"كل عمل بن آدم له الحسنه بعشر أمثالها إلا الصوم فإنه لي وأنا أجزي به."

"Për çdo vepër të mirë të Birit të Ademit do të ketë shpërblim dhjetë të tilla, përveç agjërimit, sepse me të vërtetë ai është për Mua dhe Unë do ta shpërblej atë."

nëse mbarojnë këto ditë, vijnë ditët e Haxhit për të cilat i Dërguari (sal-lAllahu alejhi ue selem) ka thënë:

"من حج فلم يرفث و لم يفسق رجع من ذنوبه كيوم ولدته أمه."

"Kushdo që e kryen Haxhin, duke u larguar nga marrëdhëniet intime dhe nga veprat të ndaluara, do të kthehet (i pastër) nga mëkatet e tij si ditën që e ka lindur nëna e tij." Transmeton Buhariu, Muslimi dhe të tjerë.

Gjithashtu, ai (sal-lAllahu alejhi ue selem) ka thënë për Haxhin:

"العمرة إلا العمرة كفارة لما بينهما و الحج المبرور ليس له جزاء إلا الجنة."

"Kryerja e një Umreje deri tek Umreja tjetër është shlyerje e mëkateve mes tyre, kurse haxhi i pranuar nuk ka shpërblim tjetër përveç xhenetit." Transmeton Buhariu, Muslimi dhe të tjerë.

Pra, muslimani pothuajse i thotë lamtumirë një stinë të ahiretit që të mirëpresë një stinë tjetër, për të qenë në lidhje të vazhdueshme me adhurimin e Krijuesit të tij dhe Shpikësit të tij, Ai i Cili e solli në egzistencë nga hiçi dhe i dhuroi nga begatitë e Tij të dukshme e të padukshme.

Mësime nga Muaji i Ramazanit

Umeti Islam i dha lamtumirën kësaj stine para disa ditëve. Andaj, lum për atë që Allahu ia mundësoi të bëjë vepra të mira dhe e begatoi me pranimin e atyre veprave. Dhe mjerë për atë njeri që i kaluan ditët e Ramazanit duke mos bërë ndonjë vepër të mirë të cilën do ta gjente pasi ta lëjë këtë botë. Fatkeqësia më e madhe e tij është nëse i ka kaluar ditët me atë që e kënaq shejtanin dhe ka vepruar duke iu bindur nepsit të tij që e shtyn në të këqija, Allahu na ruajt.

Kjo stinë madhështore e cila sapo kaloi përmban në vetvete shumë mësime dhe përkujtime që e nxisin shpirtin të kultivojë në vetvete dashuri për të mirën dhe për të qenë vazhdimisht në bindje ndaj Allahut. Njëkohësisht, ajo e bën shpirtin që t'u largohet dhe t'u shmanget mëkateve për mos të rënë në atë që e urren Allahu *'Azze ue Xhel-le*.

Në fjalët në vazhdim do të përpiqem t'ju numëroj disa prej atyre mësimeve dhe përkujtimeve të cilat muslimani i mbledh gjatë muajit të agjërimit dhe të cilat janë përfitime të mira për, të nxjerra nga ato ditë të begata. Kështu, them duke iu mbështetur Allahut për sukses dhe korrektësi:

Mësimi i parë

Vërtet, ditët e Muajit të Ramazanit për myslimanin janë një mundësi prej mundësive në këtë jetë. Ka të ngjarë që t'i jepet sërish ajo mundësi, apo edhe disa herë të tjera, ose ndoshta mund t'i vijë exheli dhe e merr përpara se ta arrijë atë.

Prapëseprapë, ajo që është e rëndësishme është që kjo mundësi të shfrytëzohet për ta mbushur atë muaj me vepra të mira dhe duke u larguar nga mëkatet. Akoma më e rëndësishme është që të vazhdohet me bërjen e këtyre veprave, meqë një nga shpërblimet e një vepre të mirë është udhërrëfyese për të bërë më pas vepra të tjera të mira, njësoj sikur pasoja e veprës së keqe e cila të shpie më pas në kryerjen e veprave të tjera të këqija. Kjo për shkak se muslimani i cili është këshillues për veten e tij, nëse i jepet sukses që ta arrijë këtë muaj të bekuar dhe e kalon atë në bindje ndaj Zotit të tij, i Cili e ka krijuar për ta adhuruar Atë dhe i ka dhuruar shumë nga begatitë e Tij, të dukshme dhe të padukshme, atëherë shpirti i tij gjen prehje në kryerjen e veprave të mira dhe zemra e tij rreh për ahiretin, i cili është vendqëndrimi dhe vendbanimi i fundit. Atje nuk i bën dobi asgjë njeriut, veçse ajo që ka punuar; Dita në të cilën nuk bën dobi as pasuria e as fëmijët, me përjashtim të atij që vjen me zemër të shëndoshë.

Po, nëse shpirti mësohet me bindje gjatë atyre ditëve të bekuara, atëherë ai do të dëshirojë shpërblimin e Allahut dhe do të përmbahet nga mosbindja ndaj Allahut duke iu frikësuar dënimit të Tij.

Dhe prej dobive që përfiton muslimani nga ai muaj dhe mësimet që ai duhet t'i vëjë në zbatim mbas përfundimit të tij, është që të vazhdojë të kryejë vepra të mira dhe t'u shmanget ndalesave, ngaqë robërit e adhurojnë Allahun gjer sa t'u vijë vdekja.

وَأَعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

“Dhe adhuroje Zotin tënd derisa të të vijë vdekja.”⁸

⁸ El-Hixhr, 99.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ ؕ وَلَا تَموتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿١٢٢﴾

“O besimtarë! Krijeni frikë Allahun ashtu si i takon Atij dhe vdisni vetëm se duke qenë muslimanë!”⁹

Kur muslimani e ka shijuar ëmbëlsinë e bindjes gjatë muajit të Ramazanit, nuk është e udhës që ai ta ndërrojë këtë me hidhësinë e mëkatit. Për më tepër, kur ai e mbisundon armikun tij në muajin Ramazanit, nuk i lejohet atij që t'i sjell hare armikut të tij gjatë muajit Sheual dhe në muajt që vijojnë.

Dhe nuk është prej cilësive të muslimanit që është këshillues i vetvetes, që ai t'i japë fund veprave të mira me mbarimin e muajit të agjërimit, vendin e të cilit do të zëjë koha që qëndron më poshtë muajit më të mirë. I Adhuruari mbetet po Ai, si në Ramazan, ashtu edhe jashtë Ramazanit, Ai është i Gjalli që nuk vdes kurrë, Mbajtësi i gjithçkaje, i Cili nuk flenë; tek Ai ngrihen veprat e ditës përpara veprave që bëhen natën, si dhe veprat e natës përpara atyre të ditës; Ai nuk bën padrejtësi as sa një thërrmijë.

فَإِنْ طِبْنَ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِّنْهُ نَفْسًا فَكُلُوهُ هَنِيئًا مَّرِيئًا ﴿١٢٣﴾

“...nëse ato u falin me dëshirën e vet diçka prej atyre dhuratave, pranojeni atë pa frikë dhe me kënaqësi!”¹⁰

Mësimi i dytë

Agjërimi është sekret mes robit dhe Zotit të tij, dhe askush nuk e din realitetin e tij përveç Allahut të Përsosur e të Lartësuar nga çdo e metë. Prandaj ka ardhur në hadithin sahih ku thotë Allahu i Lartësuar:

⁹ Aali-Imran, 102.

¹⁰ En-Nisa`, 4.

"كل عمل ابن آدم له الحسنه بعشر أمثالها إلا الصوم فإنه لي و أنا اجزي به،
يدع شهوته و طعامه و شرابه من أجلي."

"Çdo vepër e birit të Ademit shpërblehet me dhjetë të ngjashme sikur ajo, përveç agjërimit, ngase me të vërtetë ai është për Mua dhe Unë shpërblej për të; ai (agjëruesi) e braktis epshin e tij, ushqimin dhe pijen e tij për Mua."

Kjo është kështu ngaqë robi mund edhe të fshihet nga njerëzit dhe të mbyllet brenda dyerve dhe të hajë e të pijë, pastaj del para njerëzve e u thotë: "Unë agjëroj." - dhe atë nuk e di askush përveç Allahut *Tebarake ue Te'ala*. Mirëpo, ndjenja e tij se Allahu është në dijeni dhe e mbikqyr, e ndalon atë nga një gjë të tillë, dhe për këtë cilësi njeriu është i lavdëruar. Mësimi që nxirret nga kjo është se duhet të dihet gjithashtu se Atij të Cilit njeriu ia ka frikën nga ndërprerja e agjërimit është po Ai të Cilit ia ka frikën nëse ndërpret namazin, zekatin, haxhin apo çdo vepër tjetër me të cilën e ka urdhëruar Allahu. Pra, Ai që e ka bërë obligim agjërimit është po Ai që e ka bërë obligim namazin, që është shtylla më e madhe e Islamit pas dëshmisë se **nuk ka të adhuruar tjetër me të drejtë përveç Allahut dhe se Muhamedi është i Dërguari i Allahut.**

Dhe për shkak të gradës madhështore dhe faktit që namazi është një lidhje e përherëshme, natën dhe ditën, midis robit dhe Zotit të tij, Allahu ia obligoi atë Pejgamberit të Tij natën kur e ngriti lart në qiell. Nga kjo, muslimani kupton se lënia e agjërimit nga ana e tij është një gjë e madhe dhe shumë e rëndë. Prandaj duhet kuptuar dhe mësuar se kur kjo ndodh me namazin, atëherë fatkeqësia është akoma më e madhe dhe më e rëndë, për shkak të dobive dhe mësimeve madhështore që përfiton muslimani nga muaji i Ramazanit.

Mësimi i tretë

Ajo që e hap kraharorin dhe fut hare tek shpirtrat e mirë është tejmbushja e xhamive me namazlinj në muajin e Ramazanit. Sidoqoftë, ajo që hap akoma më shumë kraharorin dhe e zmadhon harenë është vazhdimësia e kësaj gjendjeje. Kështu që, përfitimi i muslimanit nga shikimi i xhamive të tejmbushura me namazlinj gjatë atyre ditëve është se ai fiton vendosmëri dhe qëndrueshmëri dhe bëhet prej atyre që kanë vazhdimësi tek kjo mirësi (e faljes së namazeve në xhami), e kështu do të jetë prej atyre shtatë njerëzve që do t'i fusë Allahu nën hijen e Arshit të Tij, Ditën kur s'ka hije tjetër pos hijes së Arshit të Tij, sepse mes atyre do të jetë ai që e ka zemrën të lidhur me xhamitë, sikurse është vërtetuar kjo në Sahih, nga i Dërguari i Allahut (*sal-lAllahu 'alejhi ue sellem*).

Mësimi i katërt

Obligimi i agjërimit - largimit nga ushqimi, pija dhe çdo gjë tjetër që e anulon agjërimit ndodh gjatë muajit të Ramazanit. Sidoqoftë, agjërimit - largimit nga harami ndodh gjatë gjithë jetës së njeriut. Pra, muslimani agjëron gjatë ditëve të Ramazanit duke u larguar nga e lejuara (hallalli) dhe e ndaluara (harami), dhe agjëron gjithë jetën e tij me largimin nga gjërat e ndaluara. Kështu, ditët e agjërimit me largimin nga gjërat e ndaluara dhe të lejuara kanë kaluar, ndërsa agjërimit me largimin nga harami është i përhershëm. Kjo për shkak se agjërimit (*es-saum*) nga ana gjuhësore do të thotë përmbajtje, frenim (*imsak*) nga diçka, kurse në përkufizimin Sheriatik do të thotë përmbajtje nga ngrënia, pirja, dhe çdo gjë tjetër që e prish agjërimit, që nga dalja e agimit e deri në perëndimin e diellit. Përkufizimi Sheriatik është pjesë e domethëniesve gjuhësore. Pra, ashtu siç përdoret kuptimi gjuhësor në kuptimin Sheriatik, edhe kuptimi Sheriatik e përfshin kuptimin gjuhësor dhe përfshin

poashtu kuptime të tjera veç tij, mes të cilave është edhe ndalimi nga harami (gjithçka që është e ndaluar). Kështu, ndalimi i syrit, gjuhës, veshit, dorës, këmbës si dhe organeve gjenitale nga veprat e ndaluara është agjërim në aspektin gjuhësor. Allahu i ka begatuar robërit e Tij duke ua dhënë këto mirësi (gjymtyrë e shqisa) pa të cilat ata s'mund të bëjnë dot. Mirëpo Allahu ashtu siç u dha atyre këto mirësi, Ai i urdhëroi ata që këto mirësi t'i përdorin në ato gjëra që Ai i do, dhe i ka ndaluar që t'i përdorin në gjëra të cilat Ai i urren. Dhe prej falenderimeve dhe mirënjohjes më madhështore që mund të tregohet ndaj Allahut për këto mirësi është që Muslimani t'i përdorë ato ashtu siç ka urdhëruar Ai të përdoren, si dhe duke mos i përdorur ato për t'i bërë mëkat Atij që ia ka dhuruar këto mirësi, si dhe çdo mirësi tjetër që është dhënë, e dukshme apo e padukshme.

Pra, është bërë e ligjshme për syrin që të përdoret për të shikuar atë që Allahu e ka lejuar, dhe është bërë e ndaluar që ai të përdoret për të shikuar atë që është e ndaluar. Agjërimi i kësaj natyre, ku syri përmbahet nga shikimi në gjërat e ndaluar, është gjykim i përhershëm që zbatohet në çdo kohë.

Në të njëjtën mënyrë, është bërë e ligjshme për veshin që të përdoret për të dëgjuar atë që është e lejuar për të, dhe është bërë e ndaluar që ai të përdoret për të dëgjuar atë që është e ndaluar. Agjërimi i kësaj natyre, ku veshi përmbahet nga dëgjimi i gjërave të ndaluara, është gjykim i përhershëm që zbatohet në çdo kohë.

Është bërë e ligjshme për gjuhën që të përdoret për çdo të mirë, dhe është bërë e ndaluar përdorimi i saj për çdo gjë të keqe. Agjërimi i natyrës së këtillë, ku gjuha përmbahet nga të folurit keq, është gjykim i përhershëm që zbatohet në çdo kohë.

Është bërë e ligjshme për dorën që të angazhohet në atë që Allahu e ka lejuar, dhe është bërë e ndaluar përdorimi i saj në hareme.

Agjërimi i natyrës së këtillë, ku dora përmbahet nga gjërat e ndaluara, është gjykim i përhershëm që zbatohet në çdo kohë.

Është bërë e ligjshme për këmbën që të përdoret për të ecur drejt çdo të mire, dhe është bërë i ndaluar përdorimi i saj për të ecur drejt të ndaluarës. Agjërimi i natyrës së këtillë, ku këmba përmbahet nga ndalesat, është gjykim i përhershëm që zbatohet në çdo kohë.

Është bërë i ligjshëm përdorimi i organit gjenital në atë që është e lejuar, dhe është bërë i ndaluar përdorimi i tij në haram. Agjërimi i natyrës së këtillë, ku organet gjenitale përmbahen nga e ndaluara, është gjykim i përhershëm që zbatohet në çdo kohë.

Kush tregon mirënjohje për këto mirësi, duke i përdorur ashtu siç e ka urdhëruar Allahu, atij i ka premtuar Allahu një shpërblim të bollshëm; dhe i ka premtuar atij që nuk i ruan këto mirësi dhe nuk tregon kujdes që ato të përdoren ashtu siç duhet, madje i lë ato në gjëra të cilat e hidhërojnë Allahun dhe që e kënaqin shejtanin, i cili është armiku i Allahut dhe i robërve të Tij të sinqertë, i ka premtuar atij ndëshkimin e Tij, dhe e ka njoftuar se këto gjymtyrë do të merren në pyetje Ditën e Gjykimit dhe ai do të mbajë përgjegjësi për to.

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ

كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا ﴿٣٦﴾

*“Mos shko pas diçkaje për të cilën nuk ke dijeni. Vërtet, dëgjimi, shikimi dhe zemra, të gjithë këta do të merren në përgjegjësi.”*¹¹

¹¹ El-Isra`, 36.

الْيَوْمَ خَتَمَ عَلَىٰ أَفْوَاهِهِمْ وَتَكَلَّمْنَا أَيْدِيَهُمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُمْ بِمَا كَانُوا يَكْسِبُونَ ﴿١٥﴾

“Do të Na flasin duart e tyre dhe do të dëshmojnë këmbët e tyre për atë që kanë bërë.”¹²

وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَاءُ اللَّهِ إِلَى النَّارِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٦﴾ حَتَّىٰ إِذَا مَا جَاءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَرُهُمْ وَجُلُودُهُمْ بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ وَقَالُوا لِمَ لُجُودِهِمْ لِمَ شَهِدْتُمْ عَلَيْنَا ۗ قَالَ لَوْ أَنظَقْنَا اللَّهُ الَّذِي أَنْطَقَ كُلَّ شَيْءٍ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٨﴾

“Paralajmëroji ata për Ditën, kur do të tubohen armiqtë e Allahut për në zjarr e do të shtyhen me radhë. Kur të vijnë afër zjarrit, kundër tyre do të dëshmojnë veshët, sytë dhe lëkurët e tyre për atë që kanë bërë. Ata do t’u thonë lëkurëve të veta: “Pse dëshmuat kundër nesh?” e ato do të përgjigjen: “Allahu, i Cili ia jep aftësinë e të folurit gjithçkaje, na ka bërë që të flasim. Ai ju ka krijuar për here të parë dhe tek Ai do të ktheheni.”¹³

Pejgamberi (sal-lAllahu alejhi ue selem) i ka thënë Muadhrit bin Xhebelit (radij-Allahu anhu) që ta ruaj gjuhën e tij. Ndërsa Maudhi ia ktheu: “O Pejgamberi i Allahut! A do merreni në përgjegjësi për fjalët që i themi?” Pejgamberi (sal-lAllahu alejhi ue selem) u përgjigj:

”تَكَلَّمْتَ أَمَّكَ يَا مَعَادُ، وَ هَلْ يَكِبُ النَّاسُ فِي النَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ؟“
 أو قال: ”عَلَىٰ مَنَاخِرِهِمْ إِلَّا حَصَائِدَ أَلْسِنَتِهِمْ؟“

¹² Ja-Sin, 65.

¹³ El-Fussilet, 19-21.

“Mjerë nëna për ty o Muadh, e çka tjetër i hedh njerëzit me fytyrë në zjarr ? – apo ka thënë – “...me hundë në zjarr, përveç se atjo që kanë korrur me gjuhët e tyre?”

Po ashtu ai (*sal-lAllahu alejhi ue selem*) ka thënë:

"من سضمن لي ما بين لحييه و ما بين رجليه أضمن له الجنة."

“Kush ma garanton mua atë që është në mes dy nofullave të tij dhe dy këmbëve të tij, unë ia garantoj atij Xhenetin.” E transmeton Buhariu në Sahihun e tij nga hadithi Sehl bin Sa’dit (*radij-Allahu anhu*) dhe e transmeton Tirmidhiu duke e bërë hasen nga hadithi i Ebi Hurejras (*radij-Allahu anhu*) me këta fjalë:

"من وقاه الله شر ما بين لحييه و شر ما بين رجليه دخل الجنة."

“Ai të cilin Allahu e mbron nga sherri që gjendet në mes dy nofullave të tij dhe sherrit që gjendet në mes dy këmbëve të tij, do të hyjë në Xhenet.”

Dhe po ashtu ka thënë (*sal-lAllahu alejhi ue selem*):

"من كان يؤمن بالله و اليم الآخر فليقل خيرا أو ليصمت."

“Ai që e beson Allahun dhe Ditën e Fundit, le të flasë mirë ose përndryshe të heshtë.” E transmeton Buhariu dhe Muslimi nga hadithi i Ebu Hurejras (*radij-Allahu anhu*). Po ashtu, ata kanë transmetuar hadithin e Ebu Musës (*radij-Allahu anhu*) që është merfu’:

"المسلم من سلم المسلمون من لسانه و يده."

“Musliman është ai që nga gjuha dhe dora e tij janë të qetë muslimanët e tjerë.”

Ai (sal-lAllahu alejhi ue selem) ka thënë:

"المفلس من أمتي من يأتي يوم القيامة بالصلاة والصيام والزكاة، و قد شتم هذا و قذف هذا و أكل مال هذا و سفك دم هذا و ضرب هذا فيعطى هذا من حسناته و هذا من حسناته، فإن فنيت حسناته قبل أن يقضي ما عليه أخذ من خطاياهم فطرح عليه، ثم طرح في النار."

"I falimentuar nga umeti im është ai që vjen Ditën e Gjykimit me namaz, agjërime dhe zekat. Por ai do të vij, ndërsa e ka sharë këtë dhe ka shpifur për tjetrin, dhe e ka ngrënë në mënyrë të padrejtë pasurinë e tjetrit, dhe e ka derdhur gjakun tjetrit, dhe e ka rrahur tjetrin. Kështu që, çdonjërit nga këta njerëz do t'i jepet nga veprat e tij të mira. Nëse do të mbarojnë veprat e tij të mira para se t'i llogariten punët, do të merret nga veprat e këqija të atyre njerëzve (që u ka bërë padrejtësi) dhe do t'i hidhen atij dhe pastaj ai do të hidhet në Zjarr." E transmeton Muslimi.

Ai (sal-lAllahu alejhi ue selem) ka thënë:

"حفت الجنة بالمكاره و حفت النار بالشهوات."

"Xheneti është rrethuar me vështirësi ndërsa xhehenemi është rrethuar me epshe (kënaqsi)." E ka transmetuar Buhariu dhe Muslimi nga hadithi i Ebu Hurejras (radij-Allau anhu).

Konkluzioni është se Allahu e ka urdhëruar robin e tij që ta ruajë gjuhën, organin, të dëgjuarit, shikimin, dorën dhe këmbën nga veprat e ndaluara. Kjo në vetvete është agjërime në kuptimin gjuhësor. Ky lloj agjërime nuk ka kohë të caktuar, e thënë më mirë, kjo është një lloj bindje ndaj Allahut, të Lartësuarit e cila duhet të jetë e përherëshme gjer në vdekje, për të fituar Kënaqësinë e Tij dhe për t'u ruajtur nga Hidhërimi dhe Dënimi i Tij. Gjatë muajit të agjërimit, muslimani përmbahet nga gjërat të cilat Allahu ia ka lejuar, meqë Ai i ka ndaluar ato (gjëra të lejuara) gjatë ditëve të

agjërimin. Mësimi që nxirret nga kjo është që të kuptosh se Allahu i ka ndaluar gjërat e ndaluara përgjatë gjithë jetës së njeriut dhe ai duhet ta frenojë veten e tij nga ato ndalesa në çdo kohë, duke iu frikësuar Dënimit të Allahut, të cilin Ai e ka përgatitur për atë që i kundërshton urdhërat e Tij dhe ka vepruar ato gjëra që Ai ia ka ndaluar.

I Dërguari i Allahut (*sal-lAllahu alejhi ue selem*) na ka treguar në një Hadith Kudsij nga Zoti i tij se për agjëruenin ka dy kënaqësi, një kënaqësi kur bën iftar si dhe një kënaqësi kur takohet me Zotin e tij. Pra, agjërueni gëzohet kur bën iftar sepse trupi merr pjesë në gjëra të këndshme nga të cilat ai ishte i ndaluar. Ai gëzohet pasi që i është dhënë sukses ta mbarojë agjërimin për të cilin ka shpërblim të madh te Allahu. Dhe ai gëzohet shumë kur takohet me Zotin e tij, kur Ai do ta shpërblejë për agjërimin tij me një shpërblim të bollshëm.

- Ai e ruan gjuhën e tij nga të folurit e keq dhe nga dëshmia e rreme;

- e ruan organin e tij nga ajo që Allahu ia ka ndaluar;

- e ruan dorën e tij nga veprimi i gjërave që ia ka ndaluar Allahu;

- e ruan dëgjimin e tij që mos dëgjojë atë që është e ndaluar;

- e ruan shikimin e tij nga ato që ia ka ndaluar Allahu, dhe i përdorë këto gjymtyrë në atë që ia ka lejuar Allahu, duke i ruajtur dhe duke i mbajtur nën kontroll derisa sa t'i vijë vdekja. Pastaj ai do ta prishë agjërimin tij me mirësitë që i ka përgatitur Allahu ngaqë iu bind Atij.

Dhe mirësia e parë që i del besimtarit është ajo që ka sqaruar i Dërguari i Allahut (*sal-lAllahu alejhi ue selem*) se kur ai të zhvendoset nga kjo botë për në botën tjetër, gjatë çasteve të fundit të tij në këtë

jetë, do t'i afrohen melaiket dhe, sikur dielli shkëlqen mbi fytyrat e tyre. Ata do të kenë qefinë nga Xheneti dhe parfum nga Xheneti. Ata i udhëheq Ëngjëlli i Vdekjes dhe ai do të thotë: “O ti shpirti i mirë! Dil në mëshirën e Allahut dhe në kënaqësinë e Tij.” Kështu, del shpirti i tij ashtu siç rrjedh pika e ujit nga shakulli dhe pastaj do të ndodhë ajo që ka treguar Pejgamberi i Allahut (*sal-lAllahu alejhi ue selem*).

Këto janë shenjat e para të shkëlqyera që i përjeton njeriu i cili ishte i zellshëm për ta kërkuar lumturinë për veten e tij dhe përpiquej që ta shpëtonte veten nga çdo gjë që mund ta shpinte në rrënim dhe shkatërrim.

Prandaj Doktor i Zemrave (*sal-lAllahu alejhi ue selem*) e udhëzoi njeriun që pyeti për Orën e Fundit në diçka më të rëndësishme se sa ndodhia e saj, që është përgatitja për atë ditë me vepra të mira. Dhe ai iu përgjigj atij që e pyeti se kur do të ndodhë Ora e Fundit, duke i thënë:

"و ماذا أعددت لها؟"

“E çfarë ke përgatitur ti për atë?”

Ai donte të sqaronte se njeriu në jetën e dynjasë duhet të përgatitet për jetën e që e pret në Ahiret. Allahu i Lartësuar ka thënë:

وَتَزَوَّدُوا فَإِنَّ خَيْرَ الزَّادِ التَّقْوَىٰ وَاتَّقُونِ يَا أُولِيَ الْأَلْبَابِ ﴿١٧٧﴾

“Pajisuni me gjërat që ju nevojiten për rrugë dhe dijeni se pajisja më e mirë është devotshmëria. Prandaj, kini frikë prej Meje, o njerëz të mençur!”¹⁴

Kjo për shkak se çdo udhëtim që ndërmerret ka nevojë për përgatitjen e duhur, dhe përgatitja për udhëtimin drejt Ahiretit është tekuaaja - devotshmëria ndaj Allahut, duke iu bindur Atij dhe duke e ndjekur metodologjinë e shëndoshë me të cilën erdhi i Dërguari i Tij fisnik, për të qofshin salavatet dhe selamet më të mira.

Një fjalë si përmbyllje

Dua ta përfundoj këtë ligjëratë me një fjalë që ka të bëjë vetëm me ne që jemi begatuar nga Allahu për banuar në të mirën e të mirave “*Tajjibeh et-Tajibeh*”, toka e hixhretit “*Darul-Hixhrah*” si dhe kryeqyteti i parë për muslimanët.

Muaji i bekuar i Ramazanit është një muaj që e ka shenjtëruar Allahu dhe e ka veçuar me disa karakteristika të cilat nuk gjenden te ndonjë muaj tjetër. Ne, bashkë me gjithë Umetin Islam filluam me këtë muaj disa ditë më parë dhe shpresojmë që të kemi sukses të gjithë gjatë gjithë këtij muaji në kënaqjen e Allahut.

Atë që doja ta përmend këtu është se kjo kohë e shenjtë dhe e begatshme shkoi dhe u largua nga ne dhe gjithashtu është larguar nga të gjithë muslimanët në çdo vend, kurse ne lavdi Allahut kemi një vend të shenjtë. Kështu, Allahu ka bashkuar për ne në muajin e Ramazanit kohën e shenjtë me vendin e shenjtë. Dhe kur shkon nderi i kohës, atëherë mbetet nderi i vendit. Dhe mu këtu përpara

¹⁴ El-Bekareh, 197.

nesh është një treg nga tregjet e Ahiretit, Xhamia e Pofetit (*sal-lAllahu alejhi ue selem*). Ka ardhur në një transmetim sahih nga ai (*sal-lAllahu alejhi ue selem*) i cili nuk flet nga epshi, se ka thënë:

"صلاة في مسجدي هذا خير من ألف صلاة فيما سواه إلا المسجد الحرام."

"Namazi në këtë xhaminë time është më i vlefshëm se njëmijë namaze në çdo vend tjetër, përveç Mexhidul-Haramit."

Vërtet, është një begati e madhe nga Allahu që një namaz në këtë Xhami të bekuar të të Dërguarit fisnik i tejkalon një mijë namaze në të gjitha xhamitë e tjera, përveç Mesxhidul-Haramit (në Mekkeh). Vërtet ata që merren me tregti të dynjasë kërkojnë stinët kur kërkesa është e madhe për mallra dhe biznesi i tyre lulëzon. Ata i durojnë rreziqet dhe kalojnë nëpër shkretëtira dhe zhvendosen me biznesin tyre nga një vend në një vend tjetër ku ata e dinë se një mall që kushton një rijal mund të shitet për dy rijalë. Tek kjo nuk ka kundërshtim! Dhe s'ka dyshim që ne jemi në këtë qytet të bekuar, ku një namaz në Xhaminë e Zotëriut të bijve të Ademit (*sal-lAllahu alejhi ue selem*) nuk shtohet me dy, tre, dhjetë apo njëqind namaze, por ai arrin në njëmijë namaze më shumë se ne çdo vend tjetër, përveç Mesxhidul-Haramit. SubhanAllah!

Sa e madhe dhe e gjerë që është bujaria dhe bamirësia e Tij! Dhe Atij i takojnë të gjitha lavditë dhe falënderimet për begatitë e Tij.

Që të mos më ik pa thënë diçka: ashtu siç është madhështore begatia e Allahut për ne që të jemi banorët e *Tajjibeh et-Tajjibeh* si edhe mirësia materiale, po ashtu nuk duhet të harrojmë se përgjegjësia është sipas madhësisë së begatisë. Ashtu sikurse bërja e veprave të mira në këtë vend të shenjtë ka shpërblim të madh te Allahu, po ashtu të bësh mëkate në të nuk është njësoj sikur të bësh mëkate në vende tjera të cilët nuk e kanë këtë begati në veten e tyre.

Kjo do të thotë se ai që nuk i bindet Allahut duke qenë larg vendeve të shenjta (harem) nuk është njësoj si ai që nuk i bindet Atij duke qenë në brendi të Haremit.

Me fjalë të tjera, dikush që bën vepra të ndaluara kur është në Perëndim apo në Lindje nuk është njësoj me atë që bën mëkate në Mekken e Shenjtë apo në Medinen e Ndritshme. Dallimi në mes tyre është tejet i madh.

Pra, Medineja është vendi më i nderuar dhe më i shenjtë në faqen e dheut pas Mekkes. Ajo e pason Mekken në virtyt dhe mbas saj vjen Mesxhid el-Aksa. Dhe ky qytet i bekuar është pikënisja e Mesazhit dhe prej saj doli drita që u përhap në të gjitha anët e botës. Ishte qendra kryesore dhe kryeqyteti i parë për myslimanët në kohën e Profetit (*sal-lAllahu alejhi ue selem*) që nga koha kur emigroi atje dhe po ashtu gjatë kohës së Ebu Bekrit, Umerit, Uthmanit dhe pjesërisht në kohën e Aliut, Allahu qoftë i kënaqur me të gjithë ata. Në të gjendet varri i të Dërguarit të Allahut (*sal-lAllahu alejhi ue selem*), i Ebu Bekrit, i Umerit, i Uthmanit, dhe i një numri të madh të Sahabëve. Xhibrili (*alejhis-selam*) ka zbritur në këtë vend me shpallje nga qielli për te Muhamedi (*sal-lAllahu alejhi ue selem*). Ky është vendi që ka universitetin e parë Islamik, ku të diplomuarit më të dalluar janë Ebu Bekr es-Siddijk, Umer el-Faruk, Uthman Dhun-Nurejn, si edhe Ali Ebul-Hasenejn, i cili është kushëriri i Profetit (*sal-lAllahu alejhi ue selem*), dhëndri i tij, si dhe i katërti nga kalifët e drejtë.

Ky është vendi që e kanë shkelur elita e njerëzimit pas Profetëve, shokët e të Dërguarit të Allahut (*sal-lAllahu alejhi ue selem*), Allahu qoftë i kënaqur me të gjithë ata.

Andaj, meqë Allahu na ka begatuar që të banojmë këtu, që të furnizohemi në të me vepra të mira të cilat do të na bëjnë dobi pas

vdekjes, atëherë duhet të jemi syhapur në të dhe të bëjmë kujdes që të mos biem në atë që Allahu i Lartësuar dhe i Madhëruar e urren.

E lus Allahun e Lartësuar, që të na bëj neve prej atyre, agjërimi dhe namazi i të cilëve është i pranuar tek Ai, dhe të na jap në këtë vend të mirë një jetë të mirë, edukatë të mirë dhe një përfundim të mirë, sikurse shpresoj nga i Përsosuri nga çdo e metë që t'i begatojë muslimanët në të gjitha anët e botës me kthim tek Libri i Zotit të tyre dhe tek Suneti i të Dërguarit të Tij (*sal-lAllahu alejhi ue selem*), që të fitojnë me lumturinë e kësaj dynjaje dhe lumturinë e Ahiretit.

Vërtet Ai është Dëgjuesi dhe i përgjigjet lutjeve.

Allahu dërgoftë salavate, selame dhe begati mbi robin e Tij, të Dërguarin e Tij, të Dashurin e Tij dhe të Zgjedhurin e Tij mbi krijesat e Tij, Muhamed Ibn 'Abdullahun, si dhe mbi Familjen e tij, mbi Shokët e tij dhe mbi të gjithë ata që ndjekin Rrugën e tij dhe udhëzohen me Udhëzimin e tij gjer në Ditën e Kijametit.

Përktheu: Jeton Shasivari